

ingediend op **806** (2020-2021) – Nr. 2
16 december 2021 (2021-2022)

Verslag

namens de Commissie voor Leefmilieu,
Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie
uitgebracht door Piet De Bruyn

over de conceptnota voor nieuwe regelgeving

van Steven Coenegrachts, Gwenny De Vroe, Bart Van Hulle,
Emmily Talpe, Bart Tommelein en Tom Ongena

over de aanpassing
van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening
met het oog op de 'pax naturae'

Documenten in het dossier:

806 (2020-2021) – Nr. 1: Conceptnota voor nieuwe regelgeving

Samenstelling van de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie:

Voorzitter: Gwenny De Vroe.

Vaste leden:

Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Andries Gryffroy, Freya Perdaens, Wilfried Vandaele;

Bart Claes, Leo Pieters, Sam Van Rooy;

Stijn De Roo, Tinne Rombouts;

Steven Coenegrachts, Gwenny De Vroe;

Staf Aerts, Mieke Schauvliege;

Bruno Tobback.

Plaatsvervangers:

Annick De Ridder, Marius Meremans, Joris Nachtergaele, Axel Ronse, Nadia Sminate;

Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Wim Verheyden;

Robrecht Bothuyne, Brecht Warnez;

Bart Tommelein, Bart Van Hulle;

Johan Danen, Chris Steenwegen;

Hannes Anaf.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

INHOUD

1. Toelichting door Steven Coenegrachts	4
2. Bespreking op 30 november 2021	5
2.1. Tussenkoms van Mieke Schauvliege	5
2.2. Tussenkoms van Bruno Tobback	6
2.3. Tussenkoms van Piet De Bruyn	7
2.4. Tussenkoms van Stijn De Roo.....	8
2.5. Tussenkoms van Steven Coenegrachts	8
2.6. Tussenkoms van Leo Pieters.....	9
2.7. Tweede tussenkoms van Mieke Schauvliege	9
2.8. Tweede tussenkoms van Bruno Tobback	9
2.9. Tussenkoms van Tinne Rombouts	10
2.10. Tweede tussenkoms van Steven Coenegrachts	10
2.11. Conclusie van de voorzitter	10
Gebruikte afkortingen	11
Bijlage: zie de dossierpagina van dit document op www.vlaamsparlement.be	

De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie besprak de conceptnota voor nieuwe regelgeving van Steven Coenegrachts, Gwenny De Vroe, Bart Van Hulle, Emmily Talpe, Bart Tommelein en Tom Ongena over de aanpassing van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening met het oog op de 'pax naturae'. Op 9 november 2021 werd de conceptnota toegelicht door Steven Coenegrachts. Op 30 november 2021 vond de bespreking plaats.

De presentatie die door Steven Coenegrachts werd getoond in de commissievergadering van 9 november 2021 is te vinden op de [dossierpagina](#) op www.vlaamsparlement.be.

(De vergadering van 9 november 2021 vond als hybride vergadering plaats. De vergadering van 30 november 2021 vond als videoconferentie plaats.)

1. Toelichting door Steven Coenegrachts

Tijdens de coronapandemie hebben veel mensen het belang van natuur en open ruimte, ook in de eigen omgeving, ontdekt of herontdekt. *Steven Coenegrachts* stelt vast dat 46 procent van het grondgebied beheerd wordt door de landbouwsector. Dat maakt de landbouwsector, gezien de grootte en de impact op het grondgebied, misschien wel een van de belangrijkste sectoren om in rekening te nemen als het gaat over natuur en de plaats die natuur inneemt. Maar de landbouw is ook een economische sector: een agrohandoelsoverschot van 6,4 miljard euro, 62 miljard euro jaarlijkse omzet en 135.000 jobs. Dat maakt de landbouw dus ook op economisch vlak geen onbelangrijke speler. Maar het is ook een sector die als een van de eerste de gevolgen van de klimaatopwarming voelt. Als het te droog is maar ook als het te nat is, zijn de landbouw en de landbouwproductie bij de eerste slachtoffers.

Op beleidsniveau moet er worden gezocht naar een nieuw evenwicht tussen enerzijds de nood aan een groene leefomgeving en het belang van de natuur voor het brede publiek, en anderzijds de plaats die een economische sector als de landbouw in dat geheel inneemt. Steven Coenegrachts heeft daartoe een aantal voorstellen geformuleerd in een conceptnota, die vooral op de lange termijn gericht zijn. Hij hoopt dat dit een aanzet kan zijn om verder over dat evenwicht na te denken met natuurverenigingen, landbouwverenigingen en met de brede bevolking.

Een eerste thema in de conceptnota is de grondendeal, waarmee het bestaande aantal natuurgebieden zou kunnen verdubbelen in oppervlakte, en waarbij maximaal rekening wordt gehouden met bestaande natuurgebieden, die zoveel mogelijk met elkaar worden verbonden. Dat maakt deel uit van het zogenaamde driecompartimentenlandschap: de conceptnota bevat het voorstel om een bufferzone aan te leggen waarbinnen wel economische activiteiten kunnen plaatsvinden, maar die geen invloed hebben op de natuur door gewasbeschermingsmiddelen of bemesting. De spreker noemt als voorbeeld de biolandbouw, waar ook Europa sterk op inzet. Vlaanderen heeft op dat vlak immers nog een grote inhaalbeweging te maken, merkt hij op.

Daarnaast blijft er ook wel degelijk ruimte beschikbaar voor intensieve landbouw, waar de productie per hectare de maatstaf blijft. Maar ook daar moet men constant blijven investeren om de nood aan bemesting en gewasbescherming te verminderen, onder andere via precisielandbouw, met drones en ruimtevaarttechnologie. Er moet ook meer ruimte zijn voor experimenten, om zo de landbouwsector, ook de intensieve, verder te verduurzamen.

Een volgende punt is de ruimtebalans. Via de ruimtebalans is er momenteel 788.000 hectare toegewezen aan landbouw, waarvan er effectief 680.000 hectare in gebruik is. Andersom is heel wat biologisch waardevolle natuur zonevreemd: volgens de biologische waarderingskaart is bijna 99.000 hectare biologisch waardevol gebied

vandaag zonevreemd. Planologisch biedt dat dus te weinig bescherming. Ook daar zal men dus naar die ruimtebalans moeten kijken, aldus Steven Coenegrachts. Hij merkt op dat deze discussie over een compartimentenlandschap ook in andere landen wordt gevoerd. Zo kwam dit voorstel ook op tafel in Nederland, naar aanleiding van de stikstofproblematiek. Daar werd gesproken over een tweecompartimentenlandschap. Ook in het Verenigd Koninkrijk spreekt men over een driecompartimentenlandschap, met een scheiding tussen natuur en landbouw.

De spreker erkent dat er wel een vrij aanzienlijke grondenruil nodig zou zijn om een dergelijk idee effectief te kunnen uitvoeren, en het zou ook de nodige tijd vragen. Maar er zijn vandaag al veel projecten waarbij natuurgebieden en de betrokken natuurverenigingen afspraken maken met landbouwers in de buurt, om te zorgen dat de percelen rond die natuurgebieden niet worden bemest en vrij blijven van pesticiden. Dat betekent dat het de facto al bufferzones zijn, de zogenaamde derde categorie.

Steven Coenegrachts pleit voor proefprojecten die vanuit het lokale niveau vertrekken, en hij kijkt ook naar het decreet Landinrichting, dat ook uitgaat van een samenspel tussen natuur en landbouw. Op langere termijn kan men dan komen tot de tijdelijke bestemmingscategorie 'blanco bestemming', met onderliggend de huidige bestemming. Zo kan men effectief overgaan tot het ruilen van gronden.

Hij nodigt de leden van de commissie uit om verder na te denken over de plaats die natuur en landbouw innemen in Vlaanderen. Ook experts en mensen uit de academische wereld kunnen hierover gehoord worden, net als mensen van Natuurpunt en een aantal landbouworganisaties. Ook het INBO heeft daar een aantal interessante studies rond gedaan. De spreker benadrukt dat hij zich niet vastpint op de zaken die in de nota beschreven staan, maar hij staat wel achter de analyse. Hij sluit niet uit dat er gaandeweg tot andere inzichten wordt gekomen. Door het thema met een andere bril te bekijken kunnen er misschien nieuwe oplossingen komen, besluit hij.

2. Bespreking

2.1. Tussenkoms van Mieke Schauvliege

Mieke Schauvliege uit namens Groen een paar fundamentele bedenkingen bij de uitgangspunten van de nota, vooreerst een valse tegenstelling tussen natuur en landbouw. De indieners beroepen zich op de ruimteboekhouding, maar lezen die selectief, namelijk zonder de omzetting van natuur en openruimtegebied in verstedelijkte bestemmingen. Tussen 2017 en 2019 ging er in Vlaanderen 960 hectare landbouwgrond verloren, alsook 120 hectare bos en 130 hectare natuurgebied. Andere categorieën in een openruimtegebruik, zoals overgroei in recreatiegebied, groeiden. De grote winnaar was evenwel de industrie met 590 hectare extra. Voor industrie is ruim 70 percent van het streefdoel in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen gehaald; voor recreatiegebied 85 percent; voor natuurgebied 43 percent; voor bos 29 percent. In absolute cijfers gaat de grootste omzetting naar natuurgebied maar procentueel is de omzetting naar industriegebied groter. Allicht zal een gelijkaardige trend blijken uit het nieuwe ruimterapport dat uitkomt op 9 december 2021.

De spreker verwijst naar een interessante discussie op de studiedag van de VRP over landbouw en ruimtelijke ordening. Volgens cijfers van het Departement Omgeving en de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek ging de helft van het bijkomende ruimtebeslag tussen 2013 en 2019 naar landbouw. Slechts 22 percent van dat bijkomende ruimtebeslag in landbouwgebied wordt evenwel ingenomen door landbouwgebouwen en -infrastructuur, het overige deel door woningen met tuinen, transportinfrastructuur, recreatief gebruik, diensten en ondernemingen die

geen rechtstreeks verband houden met de agrarische activiteit. De conceptnota heeft daar geen oplossingen voor, terwijl dat een van de grote knelpunten is.

De conceptnota stelt terecht de vraag hoe een stijgende wereldbevolking op een ecologische, economische én sociaal duurzame manier kan worden gevoed met minder middelen: met een kleiner grondbeslag, efficiëntere landbouw en minder emissies. Op die ingewikkelde vraag antwoorden de indieners: een compartimentering tussen natuur en landbouw. Het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek dat heel wat studies over dat onderwerp deed, komt tot de conclusie dat vooral de veestapel moet worden verlaagd. Dat is conform de Visie Natuur 2050 en ligt binnen de ecologische grenzen van de planeet. De conceptnota haalt het Natuurrapport 2020 aan om te zeggen dat de natuur in slechte staat is, maar de aanbevelingen uit dit rapport blijven onvermeld. Het gaat dan om samenwerking met alle actoren en veranderingen in alle sectoren, met onder meer mainstreaming van biodiversiteit. De grote conclusie van het Natuurrapport is dat de natuursector het niet alleen kan. Alle sectoren met een rechtstreekse en onrechtstreekse invloed op de biodiversiteit moeten hun verantwoordelijkheden nemen. Mainstreaming is ook de basis van Europese en mondiale visies op biodiversiteit en één van de eerste conclusies op de COP-biodiversiteit die volgend voorjaar afgerond wordt.

Een tweede belangrijke aanbeveling uit het Natuurrapport is dat Vlaanderen zijn hele productie en consumptiesysteem in samenhang en over de landsgrenzen heen moet bekijken. Vlaanderen veroorzaakt immers een geëxporteerd biodiversiteitsverlies, vooral door zijn voeding en biomassagoederen. Het kan zijn impact op de Braziliaanse biodiversiteit beperken door het aandeel van soja-invoer dat aan duurzame productienormen voldoet, te verhogen of een deel van de soja, bestemd voor veevoeder, te vervangen door Vlaamse eiwitbronnen.

Het Natuurrapport beveelt een intensievere verweving tussen Landbouw en Natuur aan, dus zeker geen verdere opdeling in compartimenten. De indieners gaan er sterk vanuit dat de natuur maakbaar is en in een hokje te duwen valt. Voor zone 1 (natuur- en bosgebieden) stellen ze een uitbreiding voor maar geen herstel en bescherming van waardevolle natuur. Voor zone 2 (de gordel rond de natuurgebieden) overwegen ze de vrije keuze te schrappen omwille van de kenmerken van fysische systemen en ecosystemen. In zone 3 (gronden voor intensievere landbouwactiviteiten) wordt niet geraakt aan de vrije teeltkeuze, alsof die zone immuun is voor klimaatverandering. Natuurverenigingen mogen er geen gronden opkopen, herbebossing is er niet mogelijk. Natuur kan er enkel als die nuttig is en opbrengt voor de landbouw. Dat druist in tegen concepten van de ecosysteemdiensten zoals duurzame waterhuishouding, een gezonde bodem, de nutriëntencyclus, de bestuiving enzovoort zonder dewelke landbouw onmogelijk is.

Kortom, Groen gelooft niet dat compartimentering een oplossing kan bieden. Over deze kwestie buigen heel wat taskforces en multidisciplinaire teams zich. Een van de cruciale is die over de bouwshift. Daarnaast dient, vooraleer hoorzittingen te houden over deze conceptnota, bepaald te worden welk landbouwmodel Vlaanderen tot doel stelt en welke zijn biodiversiteitsstrategie is. Pas nadat die basisvragen beantwoord zijn, kan zinvol over de ruimtelijke invulling ervan, een eventuele ruimteafbakening en het samenspel met natuur, zinvol gepraat worden.

2.2. Tussenkomen van Bruno Tobbac

Bruno Tobbac merkt dat niet veel parlementsleden warm worden van de conceptnota. Net als de vorige spreker vindt hij dat de conceptnota het probleem toespitst op een tegenstelling tussen landbouw en natuur. Dat is een oud zeer maar ook een gemakkelijksoplossing. Hij hoort trouwens vooral protest als landbouwgebied ofwel omgezet wordt naar natuur ofwel als er beperkingen voor natuur worden opgelegd, maar zelden als landbouwgebied de facto wordt omgezet naar

industriezone of woongebieden. Dat heeft te maken met de verdienmogelijkheden die er bij omzetting naar natuur niet zijn. Daarbij komt nog dat politici met het propageren van natuur niet de ene of de andere een 'plezier' kunnen doen. De meeste ideologieën hebben een probleem met het nastreven van levenskwaliteit voor een zo breed mogelijke groep.

Los van de ideologische bezwaren vindt de spreker dat de conceptnota vertrekt van een illusoir wit blad en dan reservaten voor verschillende functies maakt, waarin er dan met alle anderen geen rekening hoeft te worden gehouden. De invloed van stikstofuitstoot, het pesticidengebruik, het gebruik of overgebruik van water, het oppompen van water, het afstromen van nutriënten enzovoort beperkt zich niet tot het gebied bestemd voor ongelimiteerd landbouwgebied en zelfs niet tot het buffergebied. Het verspreidt zich over heel Vlaanderen en verder. Dat is niet alleen zo voor landbouw maar voor elke ruimtelijke ontwikkeling, zeker in een dichtbevolkt gebied als Vlaanderen dat door historische ontwikkelingen getekend is door versnippering, verweving van functies, morsen met grond. Bruno Tobbacq is voor regels over grondgebruik die ervoor zorgen dat iedereen in zijn acties minimale negatieve impact heeft op andere personen, burgers, functies. Zo niet, leidt dat tot gevaarlijke situaties zoals in het geval van de PFOS-vervuiling. Tal van sectoren, waaronder de landbouw, zijn immers geneigd acties te ondernemen, zoals gebruik van nutriënten, pesticiden en water waarvan ze de negatieve gevolgen afschuiven op de anderen.

Als het ergens niet mogelijk is om bepaalde activiteiten te ontplooiën zonder negatieve impact op de rest van de samenleving, is de simpele conclusie die dingen niet, anders of elders doen. Geen reservaten maken waarin gebruikers hun goesting kunnen doen, maar investeren in instrumenten om op een verstandige, duurzame en rendabele manier aan landbouw en andere activiteiten te doen. Vooruit gelooft niet in hokjes. Daarvoor is dit land niet groot genoeg, te dichtbevolkt en te dichtbebouwd. Iedereen moet rekening houden met de beperkingen die die realiteit met zich meebrengt en er oplossingen voor zoeken in plaats van de illusie te scheppen dat een wit blad en enkele kleur stiften volstaan. Dat is trouwens al tevergeefs geprobeerd in de jaren zeventig.

2.3. Tussenkomen van Piet De Bruyn

Piet De Bruyn vindt het goed dat de conceptnota de uitdagingen duidelijk schetst. Hoewel de extrapolaties wat vreemd zijn, mag in een conceptnota een en ander spitanter geformuleerd zijn. Het doel om gebruikers van de open ruimte, dus natuur en landbouw, het gebied harmonieuzer te laten beheren, gebruiken en soms exploiteren, is nobel. De nota stelt de bescherming van natuur explicieter tot doel, iets waar de N-VA het mee eens is. Het verwondert hem evenwel dat de indieners resoluut komaf maken met de groen-blauwe dooradering, hoewel de term reservaat misschien wat te scherp is. Ook de N-VA vraagt zich af of deze theoretische oefening in praktijk realiseerbaar is, gezien het ruimtelijk én bestuurlijk landschap met diverse regelgevingen en actoren.

De strategische visie Beleidsplan Ruimte Vlaanderen kwantificeert wel degelijk: 72 procent van Vlaanderen moet een openruimtebestemming hebben. De grote lijnen van de conceptnota sluiten dan weer wel aan bij de beleidsnota Omgeving van de minister: natuurrealisaties met een uitdoofbeleid voor landbouw, gekoppeld aan flankerende maatregelen (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 135/1). Aan een indeling in gebieden moet de moeilijke discussie over teeltkeuzes gekoppeld worden. Het klopt dat de discussies met de landbouwsector vaak moeilijk zijn, wat geen reden mag zijn om ze niet te voeren.

Kortom, de N-VA ziet mooie aspecten aan de conceptnota zoals het duurzamer beschermen van groen, de uitbreiding van het natuurareaal, maar het instrument

van de opdeling is te rigide en moeilijk praktisch uitvoerbaar. Hij zou het evenwel interessant vinden om over het gebruik van de open ruimte het gesprek aan te gaan met enkele experts.

2.4. Tussenkost van Stijn De Roo

Ook *Stijn De Roo* vindt dat er zorgvuldig moet worden omgesprongen met de open ruimte. CD&V ziet de conceptnota als een theoretische denkoefening die weinig rekening houdt met de realiteit van het Vlaamse landschap, de landbouw en het natuurbeheer. De ruimteboekhouding en -planning wordt deels vervangen door een multifunctionele aanpak, waar er vooral ingegrepen wordt in het landbouwgebied. De groene bestemmingen worden verdubbeld in oppervlakte. In de gebieden errond wordt een ander type landbouw opgelegd en in het landbouwgebied zelf heerst de ondernemingsvrijheid, die beperkt wordt in het voordeel van schaalverandering. De ruimteboekhouding en -planning mogen volgens het parlementslid niet lichtzinnig verlaten worden. Heel wat afspraken zijn er immers op gebaseerd. Vlaanderen is dichtbevolkt en het aantal inwoners neemt nog steeds toe, wat, ondanks maatregelen als de kernversterkingsinitiatieven, de open ruimte onder druk zet. Aangezien heel wat parlementsliden de compartimentering geen goed idee vinden, weet hij niet of hoorzittingen zinvol zijn.

2.5. Tussenkost van Steven Coenegrachts

Steven Coenegrachts dankt de leden om kritisch mee te reflecteren over de nota. De ruimtebalans biedt houvast en het is onwennig om ze te moeten loslaten. Landbouwgebied omzetten naar woon- of industriegebied gaat gepaard met een planologisch proces, met openbaar onderzoek en een ruimtelijk uitvoeringsplan, wat niet het geval is bij de inname van landbouwgebied door natuur. Wat Mieke Schauvliege een valse tegenstelling noemt, is een feit: landbouwgebied omzetten in natuur en bos is een ingebakken conflict in het systeem van de ruimtebalans. Ook vandaag worden percelen ingekleurd, dus in hokjes gestopt. Sommige bestemmingen moeten evenwel niet gerespecteerd worden, zo mag er op landbouwgebied een bos geplant worden.

Compartimentering kan een deel van de oplossing zijn. Ook Nederland overweegt het in het stikstofdebat. Uiteraard is de historische ruimte-indeling beter dan de Vlaamse ruimte-indeling. Een voordeel is het ecologische herstel, zeker in natuurgebieden. Volgens het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek kan een buffergebied nuttig zijn, maar eigenlijk volstaan twee zones. Uiteraard moet ook in zones voor intensievere landbouw de landbouwsector verdergaan op het traject naar verduurzaming. Wie ervan overtuigd is dat een bepaald landbouwmodel niet meer mag bestaan, vindt de nota uiteraard zinloos.

Dit is inderdaad een oud zeer, en met de conceptnota tracht de spreker net voorstellen te doen om eraan te verhelpen. Opmerkelijk is dat de vorige sprekers het voorstel afdoen als futuristisch en onrealistisch, wat het misschien wel is als louter de Codex Ruimtelijke Ordening in ogenschouw wordt genomen. In praktijk maken natuurbeherende verenigingen al afspraken met landbouwers over de teelten, de bemestingspraktijken en het pesticidegebruik op landbouwpercelen die rond het natuurgebied liggen, dus in praktijk zelf een soort bufferzone zonder dat die planologisch vertaald worden. De praktijk snelt dit parlement dus voorbij.

Het ingebakken conflict in de ruimtebalans illustreert hij met een voorbeeld van een botsing tussen gebruik en bestemming. De UGent wil studentenkoten bouwen op een plaats waar ze er planologisch het recht toe heeft, maar dan moet een bestaand bos, een waardevol stuk natuur wijken. Alles inkleuren volgens bestemming, betekent toestaan dat er op gebied bestemd voor bouwen, gebouwd wordt, tenzij het gebruik de bepalende factor wordt, waardoor waardevolle natuur beschermd wordt.

Hij begrijpt dat de parlementsleden vooral hinderpalen zien in de uitvoering van het idee. Hij suggereert experts te horen over de zin en de onzin van een compartimentenmodel en de voordelen ervan vooral voor natuur, maar ook voor de toekomst van de landbouw. Hij zal met open geest naar de argumenten luisteren en vraagt de anderen hetzelfde te doen.

2.6. Tussenkost van Leo Pieters

Leo Pieters informeert welke groepen de indieners dan precies willen horen over deze brede conceptnota. De opdeling geeft inderdaad rechtszekerheid, maar moet ze flexibel zijn of gebetonneerd worden? Voor een goede natuurontwikkeling zijn aaneengesloten grotere gebieden nodig. Zal ruil nodig zijn? De meerderheid slaagt er al niet in een akkoord te vinden over een ontwerp van Instrumentendecreet. Wat is dan het punt van hoorzittingen hierover?

2.7. Tweede tussenkost van Mieke Schauvliege

Voor *Mieke Schauvliege* toont het voorbeeld van de UGent aan dat de bescherming van de open ruimte tegen verstedelijkingsdruk de grond van de zaak is. Dat is ook de essentie van haar kritiek: de conceptnota verengt het gebruik van de open ruimte tussen een tegenstelling natuur-landbouw. Het is zaak die te overstijgen en niet te polariseren. In een debat over het gewestplan is Groen zeker geïnteresseerd, maar dan over het totale pakket. Het zal initiatieven nemen om dat debat te instigeren.

Vooraleer te discuten over de ruimtelijke principes van het openruimtegebied, dus waar welk type landbouw en natuur kan, moet bepaald worden welke type landbouw en natuur Vlaanderen wil. Het Natuurrapport zegt net dat natuur niet mag worden opgesloten in reservaten. De natuur in die reservaten verbetert dan wel, maar door allerlei randinvloeden wordt het noodzakelijke kwaliteitsniveau niet gehaald. Dit kan trouwens niet worden gehaald zolang de natuur opgesloten wordt in een hok. Natuur moet zich kunnen verspreiden, ook over landbouwgebied. Groen gelooft niet in compartimentering, iets wat ook lijnrecht indruist tegen de visie van Vlaanderen maar ook de biodiversiteitsstrategie van Europa en van de COP15.

2.8. Tweede tussenkost van Bruno Tobback

Bruno Tobback is voorstander van principiële metadiscussies, maar in dit verhaal zitten grote gaten. De indiener argumenteert dat grote stukken landbouwgebied gebruikt worden voor natuur terwijl de essentie is dat natuur geen gebruik is. Natuur is net alles wat de mens niet gebruikt. Het grote probleem is dat in de Vlaamse mentaliteit al wat niemand gebruikt voor een of ander doel vogelvrij is. Die pak-wat-je-krijgen-kanmentaliteit van de laatste vijftig jaar verklaart meteen de huidige ruimtelijke soep. Het verhaal zou coherent zijn als de natuurgebieden een autonome rechtspersoonlijkheid krijgen, dus gebruiker worden. Dat geeft hen rechten, bijvoorbeeld om door een ander gerust gelaten te worden. Daarover is in de rechtsleer een boeiende discussie gaande, en daarover wil hij wel degelijk een hoorzitting houden. In het andere geval lijkt de indiener vooral te willen zorgen dat de natuur niet te veel last bezorgt aan de landbouw. Alle duurzame, leefbare landbouwmodellen die geen overlast creëren en hun shit niet letterlijk en figuurlijk doorschuiven naar de rest van de samenleving, zijn aanvaardbaar voor Vooruit. Alleen kunnen ze niet noodzakelijk op iedere plaats en altijd. Dat hangt altijd af van de kenmerken van de regio. Gezien de omvang en de bevolkingsdichtheid is het ronduit absurd dat de Chinezen hier hout en varkensvlees komen kopen. Misschien moet er eens een conceptnota geschreven worden of dat een goede werkwijze is, economisch en maatschappelijk.

2.9. Tussenkost van Tinne Rombouts

Tinne Rombouts nodigt Bruno Tobback uit om dat zeker te doen. Conceptnota's zijn denkoefeningen bedoeld om discussie uit te lokken. De harde bestemmingen komen inderdaad minder aan bod in de nota, die vooral over de open ruimte gaat. Goede keuzes in de ruimtelijke ordening kunnen zorgen voor de noodzakelijke sturing. Zonder duidelijke keuzes dreigt een en ander organisch te groeien, maar niet noodzakelijk in de richting die de overheid of de maatschappij wensen. Uiteraard heeft het parlementslid niets tegen samenwerking op het terrein, maar de afspraken mogen niet ingaan tegen de regels van de ruimtelijke ordening of gebetonneerd worden.

Het verplaatsen van functies is en blijft heel moeilijk, gezien onder meer de eigendomsrechten en overheidsdoelstellingen. De conceptnota is een interessante theoretische oefening. De politiek moet oog hebben voor maatschappelijke veranderingen en erover in debat willen gaan. Dat betekent evenwel niet dat de bestaande situatie er telkens moet aan worden aangepast, dat zou telkens de rechtszekerheid op het spel zetten. Over het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen is overeenstemming, die doelstellingen moeten worden uitgevoerd. Het fundament is er. Haar lijkt een toelichting van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek over de studie van Steven Coenegrachts over het compartimentenmodel wel zinvol.

2.10. Tweede tussenkost van Steven Coenegrachts

Steven Coenegrachts vindt het idee van rechtspersoonlijkheid voor natuur interessant, maar het is te gemakkelijk om dat aan deze conceptnota te hangen. Hij kijkt uit naar de conceptnota van Bruno Tobback daarover. Voorts wil hij heel graag de discussie aangaan over het volledige gewestplan. Hij vraagt evenwel de openheid om over zijn conceptnota te discussiëren. Hij is het eens met de suggestie de hoorzitting te beperken tot de economische en ecologische zin en onzin van een driecompartimentenlandschap. De spreker heeft het conflict niet verzonnen, hij stelt het gewoon vast. Eens dat opgelost is, wil hij graag een andere conceptnota schrijven om andere actoren te verzoenen.

2.11. Conclusie van de voorzitter

De *voorzitter* concludeert dat de meeste leden voor hoorzittingen zijn, zij het vanuit verschillende invalshoeken. De praktische organisatie verwijst ze door naar de regeling van de werkzaamheden.

Gwenny DE VROE,
voorzitter

Piet DE BRUYN,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

COP	Conferentie van de Partijen
INBO	Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek
PFOS	perfluorooctaansulfonaat
UGent	Universiteit Gent
VRP	Vlaamse Vereniging voor Ruimte en Planning